אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

משוח מלחמה. נראה האי דלא תנא הכי משוח מלחמה כשעה שמדבר אל העם כילד כדקתני בפרק אלו נאמרין (לעיל דף נב.) מקרא כתורים מילד משוח דהתם סליק מיניה דתני לעיל מיניה ואלו נאמרין בלשון קודש אבל תימה למה הקדים פרק זה קודם פרק עגלה ערופה והלא שנה משוח מלחמה בכבא אחרונה אחרי כולן ויש לומר דהתם הקדים פרשת עגלה ערופה משום דאיירי בפרשת המלך נקט במרייה פרשת עגלה ערופה אבל הכא שבא לפרשה מקדים משוח מלחמה משום דזוטרי מיליה ופסיק ושדי להו וא"ת ולימתי לעיל פרשת משוח מלחמה כדתני פרשת עגלה ערופה יש לומר דלא שייך לימיר פרשת משוח מלחמה שהרי לא נתנה משוח מצות קריאה אלא משוח התראה: **הבי** קאמר שנאמר ודבר. ירושלמי למה נגין דכתי' ודבר הרי ק"ש דכתי' בה ודברת בם והיא נאמרת בכל לשון אלא נגין דכתיב בה אמירה הרי פרשת ודוי מעשר הרי כתיב בה אמירה והיא נאמרת בכל לשון אמר רבי חגי נאמר כאן הגשה ונאמר להלן הגשה ונגשו הכהנים בני לוי מה נגישה שנא' להלן בלשון קודש אף כאן בלשון קודש עד כדון כרבי עקיבא דאמר לשונות ריבויין הן כרבי ישמעאל דאמר לשונות כפולין הן כרש מאי אמר ר' חייא בר אבא נאמר כאן נגישה ונאמר להלן נגישה ונגש משה אל הערפל מה לשם לשון הקודש אף כאן לשון הקודש [6]מסתברא דלא ופקדו שרי לבאות כראש העם ואחרי כן ונגש הכהן ודבר אל העם בתר דמתקן להון הוא משמע לון:

סגן לאו ממונה הוא. ואם תאמר הא אמרינן בסנהדרין פרק כהן גדול (דף יט.) כשהוא מנחם אחרים כל העם עובדין זה אחר זה והממונה ממלא ואינו כשהוא עומד בשורה לנחם את האחרים סגן ומשוח מלחמה עומד בימינו ואמר רב פפא ש"מ מהא מתניתין תלת שמע מינה היינו סגן היינו ממונה יש לומר ודאי ממונה היה לדברים שמיעוהו אחיו הכהנים כדתנן (יומא דף סח.) אמר להם הממונה אבל מן התורה אין לו שום מנוי ושריה יותר על אחיו הכהנים ואינו אלא כעין מיעוי אמרכל וגיזבר שגידלוהו אחיו הכהנים [6]: מאה

[1]ויהי הוא בשער בנימן ושם בעל פקידות ושמו יראיה בן שלמיה בן חננייה ויתפש את ירמיהו הנביא לאמר אל הכשדים אתה נופל ויאמר (לו) ירמיהו שקר אינני נופל [6]אל הכשדים וגו' וכתי' ויתפש[3][6] ירמיהו ויביאהו אל השרים וא"ר אלעזר כל עדה שיש בה חנופה מאוסה כנדה שנאמר [2]כי עדת חנף גלמוד [3]שכן בכרכי הים קורין לנדה גלמודה מאי גלמודה גמולה [5] מבעלה ואמר ר' אלעזר כל עדה שיש בה חנופה לסוף גולה כתיב הכא כי עדת חנף גלמוד וכתי' התם [3]ואמרת בלבבך מי ילד לי את אלה ואני שכולה וגלמודה גולה וסורה וגו' א"ר ירמיה בר אבא [7]ארבע ביתות אין מקבלות פני שכינה כת ליצים וכת חניפים וכת [8]שקרים וכת מספרי לשון הרע כת ליצים דכתיב [4]משך ידו את לוצצים כת חניפים דכתיב [5]כי לא לפניו חנף יבא כת שקרים דכתי' [6]דובר שקרים לא יכון לנגד עיני כת מספרי לשון הרע דכתיב [7]כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך רע [1]צדיק אתה ה' לא יגור במגורך רע:

הדרן עלך אלו נאמרין

משוח מלחמה [8]בשעה שמדבר אל העם בלשון הקודש היה מדבר שנאמר [8]והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן זה כהן משוח מלחמה ודבר אל העם בלשון הקודש [9]ואמר אליהם שמע ישראל וגו' על אויביכם ולא על אחיכם לא יהודה על שמעון ולא שמעון על בנימין שאם תפלו בידם ירחמו עליכם כמה שנאמר [10]ויקומו האנשים אשר נקבו בשמות ויחזיקו בשביה וכל מערומיהם הלבישו מן השלל וילבישום וינעילום ויאכילום וישקום ויסכום וינהלום בחמורים לכל כושל ויביאום ירחו עיר התמרים אצל אחיהם וישובו שומרון וגו' על אויביכם אתם הולכים שאם תפלו בידם אין מרחמין עליכם אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו וגו' אל ירך לבבכם מפני צהלת סוסים וציחצוח חרבות אל תיראו מפני הגפת תריסין ושפעת הקלגסין אל תחפזו מקול קרנות אל תערצו מפני קול צווחות [11]כי ה' אלהיכם ההולך עמכם הם באין בנצחונו של בשר ודם ואתם באים בנצחונו של מקום פלשתים באו בנצחונו של גלית מה היה סופו לסוף נפל בחרב ונפלו עמו בני עמון באו בנצחונו של שובך מה היה סופו לסוף נפל בחרב ונפלו עמו ואתם אי אתם כן כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם וגו' זה מחנה הארון: **גמ'** מאי קאמר הכי קאמר שנאמר ודבר ולהלן אומר [12]משה ידבר והאלהים יעננו בקול מה להלן בלשון הקודש אף כאן בלשון הקודש תנו רבנן ונגש הכהן ודבר אל העם יכול כל כהן שירצה ת"ל [13]ודברו השוטרים מה שוטרים בממונה אף כהן בממונה ואימא כהן גדול דומיא דשוטר מה שוטר שיש ממונה על גביו אף כהן שיש ממונה על גביו כהן גדול נמי האיכא מלך על גביו בעבודתו קאמר ואימא סגן סגן לאו ממונה הוא דתניא [14]אמר רבי חנינא סגן הכהנים למה סגן ממונה שאם אירע בו פסול בכהן גדול נכנס ומשמש תחתיו: ואמר אליהם שמע ישראל: מאי שנא שמע ישראל אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית אי אתם נמסרין בידם: אל ירך לבבכם אל תיראו כו': תנו רבנן [2]פעמיים מדבר עמם אחת בספר ואחת במלחמה בספר מה הוא אומר שמעו

נמולה. כדולה כמו ויגמל (בראשית כא): **משך ידו.** הקנ"ה מהיות את נוגעים: **לא יגורך רע.** לא יגור עמך רע. וגבי מספרי לשון הרע כתיב דכתיב בהאיא פרשתא כי אין בפיהו נכונה וגו':

הדרן עלך אלו נאמרין

משוח מלחמה. כהן [8]שנתרכה לכך שנאמר ונגש הכהן וגו'. וכגמרא פריך מאי קאמר: **ויקומו האנשים.** כתיב גבי פקח בן רמליהו שנלחם עם אחז בדברי הימים שאבו מבני יהודה הרבה ושם היה נביא עובד שמו והוכיחם לבני ישראל ואמר להם בחמת ה' על בני יהודה נתנם בידכם והכיתם בהם לאין מרפא ועתה אתם אומרים לכבוש אותם לעבדים שמעוני והשיבו את השביה וגו': **לכל כושל.** כל הכושלים שבהם שאינן יכולין לילך ברגליהם: **להלם סוסים.** לנף סוסים קרוי להלם[8] בלשון המקרא: **קלגסין.** חיילות: **הגפת תריסין.** מגיפין וסוגרין ומדבקין התריסין זה סמוך לזה כדי שיצקשו זה על זה והקול נשמע כקול המון לחייס על שכנגדם: **שוכך.** שר לבא הדרעוז[8]: **גמ' מאי קאמר.** הימי ליף לשון הקודש מהכא: **דומיא דשוטר.** תירוצא הוא. השופט ממונה על השוטר ששוטר עשוי לנגוש את מי שילוה השופט לכוף: **ואימא סגן.** מדבר דברים הללו דהא ממונה הוא ויש ממונה על גביו: **למה סגן ממונה.** לאחה דבר הוא ממונה ומוכן: **שאם אירע בו.** אבל בעוד שלא אירע פסול לכהן גדול אין לסגן גדולה של כלום: **מאי שנא שמע ישראל.** למה מתחיל בלשון זה: **פעמיים מדבר עמהם אחת בספר.** כשילאו מאלכס: שמעו

(א) ל"ל עב. (ב) ל"ל ירמיה בירמיהו. (ג) [ר"ה סו.], (ד) סנהדרין קנ. ע"ש. (ה) [ל"ל שקרים. כ"ל בסנהדרין]. (ו) [שבת קמט: מגיגה יב: סנהדרין קנ.], (ז) [יומא לט. ע"ש טיר מז: ע"ש]. (ח) ס"א שמתברר. רש"ש. (ט) [פרי ירמיה ה], (י) [ש"ב יז. כ] [ל"ל לא], (יא) [יומא דוסי יומא טו: ד"ה אמר לסם ותוס' מנחות ק. ד"ה אמרן].

א א מיי' פ"ו מהלכות מלכים הלכה ג סמג עשין קכ:
ב ב מיי' שם הלכה כ:

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכתיב ויתפס יראיה בן שלמיה בירמיהו: (ב) שם נמולה דא מנעלה:

מוסף רש"י

משך ידו את לוצצים. משך הקנ"ה את ידו מן הלוצים שלא להתקרב אצלם (סנהדרין קג.). לא יגורך רע. היינו מספרי לשון הרע, דכתיב גבריה תאכל דוכתי מב אים דמים וגו', ועוד דכתיב בתריה קרבנם הוות קבר פתוח גרונם וגו' (שם).

הדרן עלך אלו נאמרין על אויביכם אתם הולכים. לפיכך המחזקו במלחמה (דברים כ ג). למה סגן ממונה שאם אירע בו פסול בכהן גדול. אבל כל זמן שלא יארע בו פסול אין הסגן עוכר שום עבודה בעולם (יומא לט. ע"ש שי"ג לזה סגן מימינו).

תורה אור השלם

1. וַיְהִי הוּא בְשַׁעַר בִּנְיָמִן וְשֵׁם בַּעַל פְּקֻדָּה וּשְׁמוֹ יִרְאִיָּה בֶן שְׁלֶמְיָה בֶּן חֲנַנְיָה וַיִּתְפֹּשׂ אֶת יִרְמְיָהוּ הַנָּבִיא לֵאמֹר אֶל הַכַּשְׂדִּים אַתָּה נֹפֵל:
ירמיהו לז יג
2. כִּי עֲדַת חָנֵף גַּלְמוּד וְאֵשׁ אֹכְלָה אָהֳלֵי שֹׁחַד:
איוב טו לד
3. וְאָמַרְתָּ בִּלְבָבֶךָ מִי יָלַד לִי אֶת אֵלֶּה וְאָנֹכִי שְׁכוּלָה וְגַלְמוּדָה גֹלָה וְסוּרָה וְאֵלֶּה מִי גִדֵּל הֵן אֲנִי נִשְׁאַרְתִּי לְבַדִּי אֵלֶּה אַיֵּפֹה הֵם:
ישעיהו מט כא
4. יוֹם מַלְכֵנוּ הֶחֱלוּ שָׂרִים חֲמַת הַיָּיִן מָשַׁךְ יָדוֹ אֶת לֹצְצִים: הושע ז ה
5. גַּם הוּא לִי לִישׁוּעָה כִּי לֹא לְפָנָיו חָנֵף יָבוֹא:
איוב יג טז
6. לֹא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֵׂה רְמִיָּה דֹּבֵר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי:
תהלים קא ז
7. כִּי לֹא אֵל חָפֵץ רֶשַׁע אָתָּה לֹא יְגָרְךָ רָע:
תהלים ה ה
8. וְהָיָה כְּקָרְבְּכֶם אֶל הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַכֹּהֵן וְדִבֶּר אֶל הָעָם:
דברים כ ב
9. וְאָמַר אֲלֵהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל אַתֶּם קְרֵבִים הַיּוֹם לְמִלְחָמָה עַל אֹיְבֵיכֶם אַל יֶרֶךְ לְבַבְכֶם אַל תִּירְאוּ וְאַל תֵּחָפְזוּ וְאַל תַּעַרְצוּ מִפְּנֵיהֶם:
דברים כ ג
10. וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר נֻקְּבוּ בַשֵּׁמוֹת וַיַּחֲזִיקוּ בַּשְּׁבִיָּה וְכָל מַעֲרֻמֵּיהֶם הִלְבִּישׁוּ מִן הַשָּׁלָל וַיַּלְבִּשׁוּם וַיַּנְעִלוּם וַיַּאֲכִלוּם וַיַּשְׁקוּם וַיְסֻכוּם וַיְנַהֲלוּם בַּחֲמֹרִים לְכָל כּוֹשֵׁל וַיְבִיאוּם יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים אֶצֶל אֲחֵיהֶם וַיָּשֻׁבוּ שֹׁמְרוֹן:
דברי הימים ב כח טו
11. כִּי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם הַהֹלֵךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם אֹיְבֵיכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם: דברים כ ד
12. וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד מֹשֶׁה יְדַבֵּר וְהָאֱלֹהִים יַעֲנֶנּוּ בְקוֹל: שמות יט יט
13. וְדִבְּרוּ הַשֹּׁטְרִים אֶל הָעָם לֵאמֹר מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בַיִת חָדָשׁ וְלֹא חֲנָכוֹ יֵלֵךְ וְיָשֹׁב לְבֵיתוֹ פֶּן יָמוּת בַּמִּלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יְחַנְּכֶנּוּ: דברים כ ה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com